

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Корнацького Аркадія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 6 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“

м. К и ї в
30 жовтня 2018 року
№ 346-1(I)/2018

Справа № 3-369/2018(5277/18)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гультая Михайла Мирославовича – головуючого, доповідача,
Головатого Сергія Петровича,
Колісника Віктора Павловича,

розглянула питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Корнацького Аркадія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 6 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ від 21 травня 1997 року № 280/97–ВР.

Заслухавши суддю-доповідача Гультая М.М. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

установила:

1. Корнацький Аркадій Олексійович звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), статтю 6 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ від 21 травня 1997 року № 280/97–ВР (далі – Закон), згідно з якою первинним суб’єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста (частина перша); територіальні громади в порядку, встановленому законом, можуть об’єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову (частина друга); територіальні громади села, селища, міста, що добровільно об’єдналися в одну територіальну громаду, можуть вийти із складу об’єднаної територіальної громади в порядку, визначеному законом (частина третя).

У первинній редакції статті 6 Закону було передбачено добровільне об’єднання територіальних громад, яке відбувалося за рішенням місцевих референдумів.

Автор клопотання стверджує, що у статтях 133, 140, 141 Конституції України вичерпно визначений перелік легітимних органів місцевого самоврядування, а „будь-яка ліквідація в неконституційний спосіб легітимних представницьких органів місцевого самоврядування, а так само створення будь-яких непередбачених Конституцією України представницьких органів місцевого самоврядування, та призначення і проведення до них місцевих виборів – є порушенням конституційного права громадян на легітимні органи місцевого самоврядування“. На підставі наведених статей Конституції України Корнацький А.О. дійшов висновку, що всім громадянам України гарантовано „конституційне право на місцевий референдум“.

Посилаючись на частину першу статті 140 Конституції України, суб'єкт права на конституційну скаргу наголошує, що існує єдиний можливий спосіб об'єднання територіальних громад – об'єднання жителів кількох сіл в одну сільську громаду, – а будь-які інші способи утворення територіальних громад, з огляду на приписи статей 6, 19 Конституції України, є неможливими.

На думку автора клопотання, „Верховна Рада України не мала повноважень запроваджувати правові підстави для непередбачених чинною Конституцією України варіантів об'єднань територіальних громад, і в такий спосіб, правовим актом меншої сили (законом) робити ревізію адміністративно-територіального устрою України, закріпленого правовим актом вищої сили – Конституцією України, та створювати неконституційні підстави для неконституційної ліквідації легітимно існуючих територіальних громад“. Також він вважає, що статтею 6 Закону „позбавлений права на участь в прийнятті рішення на місцевому референдумі щодо об'єднання територіальної громади села Чаусове-2 з іншою сільською громадою, та позбавлений можливості вирішення питання про вихід зі складу об'єднаної сільської громади (у разі об'єднання села Чаусове-2 з іншою сільською громадою) на місцевому референдумі“.

Корнацький А.О. наголошує, що стаття 6 Закону, зокрема її частина друга (порівняно з первинною редакцією) щодо утворення єдиних органів місцевого самоврядування різних населених пунктів, суперечить статті 1, частині другій статті 3, статтям 5, 6, 7, 8, 19, 22, частині першій статті 38, статті 69, частині першій статті 70, частині першій статті 133, частинам першій, другій, третій статті 140, частинам першій, другій, п'ятій статті 141, частині першій статті 143 Конституції України.

1.1. Суб'єкт права на конституційну скаргу звернувся до окружного адміністративного суду міста Києва з адміністративним позовом про визнання протиправною та скасування постанови Центральної виборчої

комісії „Про порядок призначення додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад від сільських, селищних територіальних громад, що добровільно приєдналися до сільських, селищних об'єднаних територіальних громад“ від 12 жовтня 2017 року № 216 щодо її невідповідності Конституції України та вимогам чинного законодавства. Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 9 листопада 2017 року відмовив Корнацькому А.О. в задоволенні адміністративного позову, яку він оскаржив до Київського апеляційного адміністративного суду. Зважаючи на те, що Центральна виборча комісія діяла в межах своїх повноважень, у порядку та у спосіб, передбачені чинним законодавством, Київський апеляційний адміністративний суд ухвалою від 6 грудня 2017 року апеляційну скаргу Корнацького А.О. залишив без задоволення, а рішення суду першої інстанції – без змін.

Не погоджуючись з рішеннями судів першої та апеляційної інстанцій, автор клопотання звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду, який постановою від 11 липня 2018 року залишив її без задоволення.

1.2. Корнацький А.О. також вважає, що „приписи статті 151¹ Конституції України встановлюють перелік вимог щодо підстав та умов для звернення до Конституційного суду України, який є вичерпним і не може бути розширеним або звуженим законами України.

Будь-яке обмеження в реалізації конституційного права на розгляд конституційної скарги або необґрунтована відмова в розгляді скарги з підстав, не передбачених приписами статті 151¹ Основного закону, становитиме кричуще свавілля та пряме порушенням гарантованих Конституцією України прав людини і громадянина щодо доступу до правосуддя“.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

2.1. Відповідно до частини четвертої статті 55 Конституції України кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом. Законом, який визначає порядок звернення до Конституційного Суду України з конституційною скаргою, є Закон України „Про Конституційний Суд України“.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначаються конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

У конституційній скарзі автор клопотання необхідність перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) статті 6 Закону обґрунтовує тим, що внаслідок її застосування зазнало порушення конституційне „право на легітимні органи місцевого самоврядування“.

Однак ні в розділі II „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина“ Конституції України, ні в інших її розділах такого права не передбачено.

2.2. Відповідно до частини першої статті 143 Конституції України територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування, зокрема, забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів.

Проте Корнацький А.О. не аргументував твердження, що частина друга статті 6 Закону щодо здійснення прав територіальних громад села, селища, міста в порядку, встановленому законом, суперечить статті 1, частині другій статті 3, статтям 5, 6, 7, 8, 19, 22, частині першій статті 38, статті 69, частині першій статті 70, частині першій статті 133, частинам першій, другій, третій статті 140, частинам першій, другій, п'ятій статті 141, частині першій статті 143 Конституції України, оскільки словосполучення „в порядку, встановленому законом“ не передбачає заборони, обмеження та звуження права громадян брати участь у місцевих референдумах.

У конституційній скарзі автор клопотання не навів обґрунтування невідповідності Конституції України частин першої, третьої статті 6 Закону та його статті 6 в цілому.

2.3. Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Корнацький А.О., стверджуючи про неконституційність статті 6 Закону, наводить та цитує статтю 1, частину другу статті 3, статті 5, 6, 7, 8, 19, 22, частину першу статті 38, статтю 69, частину першу статті 70, частину першу статті 133, частини першу, другу, третю статті 140, частини першу, другу, п'яту статті 141, частину першу статті 143 Конституції України, статтю 6 Закону в первинній редакції, рішення Конституційного Суду України. Однак таке цитування без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015, від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017, ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності статті 6 Закону, чим не дотримав вимог пунктів 5, 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Корнацького Аркадія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 6 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні“ від 21 травня 1997 року № 280/97–ВР на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ця Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**